

U s n e s e n í

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci žalobce: **CAZORLA, a.s.**, IČO 28183703, se sídlem Praha 10, Kutnohorská 181/64, proti žalovanému: **DAVE European real estate Ltd.**, reg. č. 144680, se sídlem Belize, Belize City, č. 1 Mapp Street, o **určení neplatnosti právního jednání**, k odvolání žalobce proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. září 2016, č.j. 19 C 129/2016-36,

t a k t o :

Usnesení soudu I. stupně **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í

Shora označeným usnesením soud I. stupně podle § 104 odst. 1 o.s.ř. zastavil řízení pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v mezinárodní příslušnosti českých soudů k projednání a rozhodnutí věci (výrok I.) a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Takto soud rozhodl v řízení o žalobě, jíž se žalobce domáhá určení neplatnosti právního jednání, konkrétně dohody o narovnání uzavřené mezi žalovaným a žalobcem dne [redacted] a dále neplatnosti notářského zápisu ze dne [redacted] sp. zn. NZ [redacted] N [redacted], sepsaného jménem JUDr. Vladimíry Ostrožlíkové, notářky ve Dvoře Králové nad Labem, v kanceláři na adrese Apolinářská 445/6, Praha 2.

V této věci s mezinárodním prvkem, daným (podle tvrzení žalobce) sídlem žalovaného na území státu Belize (Střední Amerika), se soud I. stupně zabýval posouzením své mezinárodní příslušnosti k projednání a rozhodnutí věci. Vyšel ze zjištění, že žalovaný - právnická osoba se sídlem ve státě, který není členem EU, nemá na území některého členského státu Evropské unie, včetně ČR, závod ani organizační složku závodu. Mezinárodní příslušnost českých soudů k projednání a rozhodnutí věci právně posoudil podle zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém (dále jen „z.m.p.s.“), když vzhledem ke zjištěným okolnostem zde nejsou podmínky pro aplikaci práva Evropské unie a není zde ani mezinárodní smlouva, upravující mezi Českou republikou a Belize oblast určení pravomoci soudů ve věcech civilních.

Podle § 6 odst. 1 z.m.p.s. se soud I. stupně především zabýval otázkou, zda je podle procesních předpisů pro řízení místně příslušný soud na území České republiky. Dovodil, že vzhledem k předmětu řízení - o určení neplatnosti právního jednání, je k řízení podle § 84 o.s.ř. příslušný obecný soud žalovaného, a že žalovaný v České republice obecný soud nemá (§ 85 odst 3 o.s.ř., § 86 odst. 3 o.s.ř.). Dále dospěl k závěru, že žádný soud na území České

republiky není k řízení příslušný ani podle § 87 o.s.ř. Žalobce s odkazem na § 87 písm. b) o.s.ř. odůvodnil místní příslušnost Obvodního soudu pro Prahu 2, k němuž byla žaloba podána, tvrzením, že k sepsání notářského zápisu (jehož neplatnost žalobou napadá) došlo v kanceláři notářky na adrese Apolinářská 445/6, Praha 2. Soud I. stupně konstatoval, že tato žalobcem tvrzená rozhodná skutečnost neodpovídá žádné z hypotéz § 87 písm. a) - f) o.s.ř. pro určení příslušnosti na výběr daného soudu, když předmětná právní věc se týká určení neplatnosti právního jednání, nikoli uplatnění práva na náhradu újmy jím způsobené. Nákladový výrok je odůvodněn odkazem na § 146 odst. 2 věta první o.s.ř. a contrario, za situace, kdy žalovanému žádné náklady nevznikly.

Toto usnesení napadl žalobce včasným a přípustným odvoláním z důvodu nesprávného právního posouzení podmínek mezinárodní příslušnosti (§ 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř.). Namítal, že příslušnost českých soudů k řízení o určení neplatnosti právního jednání (dohody o narovnání ze dne [redacted]) vyplývá již z toho, že notářský zápis (ze dne [redacted] sp. zn. NZ [redacted] N [redacted] sepsaného jménem JUDr. Vladimíry Ostrožlíkové, notářky ve Dvoře Králové nad Labem, v kanceláři na adrese Apolinářská 445/6, Praha 2), se svolením k vykonatelnosti závazku, vyplývajícího z dohody o narovnání ze dne [redacted], je exekučním titulem, podle něhož žalovaný (jako oprávněný) vede proti žalobci (jako povinnému) exekuci (Obvodní soud pro Prahu 10, sp. zn. 54 EXE 6022/2015). Z uvedených důvodů má žalobce za to, že k řízení „o určení neplatnosti exekučního titulu“ není příslušný obecný soud žalovaného, nýbrž soud, v jehož obvodu byl notářský zápis jako exekuční titul sepsán (Obvodní soud pro Prahu 2), resp. exekuční soud (Obvodní soud pro Prahu 10). Žalobce má za to, že je nelogické, aby bylo možno vést v České republice vykonávací řízení na základě exekučního titulu vydaného podle českého práva, aniž by se mohl domáhat určení neplatnosti tohoto titulu před českými soudy, pokud se navíc závazek vyplývající z dohody o narovnání stvrzený předmětným exekučním titulem řídí českým právem. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně zrušil a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení dle § 212 a § 212a o.s.ř., aniž ve věci nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. a/ o.s.ř.).

Projednávaná věc je věcí s mezinárodním prvkem, daným místem sídla žalovaného mimo území členských států Evropské unie. Soud I. stupně posoudil pravomoc českých soudů podle § 6 odst. 1 z.m.p.s. na základě právního názoru, že vzhledem ke zjištěným okolnostem zde nejsou podmínky pro aplikaci práva Evropské unie. S tímto názorem nelze souhlasit již proto, že úprava obsažená v normách práva Evropské unie má aplikační přednost před právem členských států. Soud I. stupně měl tedy při posouzení podmínek pro mezinárodní příslušnost soudů České republiky k projednání a rozhodnutí této věci postupovat podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, ze dne 12.12.2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Nařízení Brusel Ia).

Nejvyšší soud ČR již v usnesení ze dne 23. září 2008, sp. zn. 29 Nd 336/2007, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 14/2009 ve vztahu k právní úpravě mezinárodní příslušnosti soudů členských států EU Nařízením č. 44/2001 (Brusel I) dospěl k závěru, že s výjimkou věcí uvedených v článku 22 Nařízení č. 44/2001 (výlučná příslušnost) nemůže soud přezkoumávat svoji mezinárodní příslušnost a místní příslušnost k řízení dříve, než doručí žalobu žalovanému a umožní mu, aby se k ní vyjádřil. Příslušnost procesního soudu totiž může být založena postupem podle článku 24 Nařízení č. 44/2001,

tj. tím, že se žalovaný vyjádří k žalobě, aniž by nejpozději současně s tímto vyjádřením vznesl námitku nedostatku příslušnosti procesního soudu. Soud tak může k přezkumu své příslušnosti v intencích čl. 26 odst. 1 Nařízení č. 44/2001 přistoupit pouze tehdy, spadá-li předmět řízení do pravidel výlučné příslušnosti ve smyslu článku 22 Nařízení č. 44/2001, nebo neúčastní-li se žalovaný řízení. Jestliže soud poté, co obdržel žalobní návrh, dospěje k závěru, že nejde o případ výlučné příslušnosti, musí návrh na zahájení řízení, nebo jinou rovnocennou písemnost, doručit žalovanému s výzvou k vyjádření, přičemž k tomuto doručení musí dojít v dostatečném předstihu, který mu umožní přípravu na jednání a uplatnění jeho práv předtím, než je v odesílacím státě vydán vykonatelný rozsudek (rozsudek Soudního dvora EU ze dne 13. července 1995 ve věci *C-474/93 Hengst Import BV proti Anně Marii Campese*, Simon, P. In: Drápal a kol., *Občanský soudní řád, Komentář*, II. díl. C. H. Beck: Praha 2009, s. 2972).

Princip, že příslušnost založená aktivní účastí žalovaného v řízení [podle článku 24 Nařízení č. 44/2001 (Brusel I)] má přednost před všemi ostatními pravidly příslušnosti a že takto lze mezinárodní příslušnost soudu, u něhož byla žaloba podána, založit nezávisle na tom, zda by mezinárodní příslušnost soudů členského státu byla či nebyla dána na základě jiných ustanovení Nařízení, a to i ve vztahu k žalovaným, kteří mají bydliště (sídlo) mimo území EU, byl převzat do právní úpravy Nařízení Brusel I bis (článek 26).

Z výše uvedeného vyplývá, že za situace, kdy se v předmětné věci nejedná o žádný z případů výlučné příslušnosti podle čl. 24, resp. čl. 25 Nařízení Brusel I bis, a současně nebyla žalovanému zaslána žaloba s výzvou k vyjádření ve věci samé, přistoupil soud I. stupně ke zkoumání své mezinárodní příslušnosti k řízení předčasně. Případnému závěru o absenci mezinárodní příslušnosti k danému řízení a prohlášení nepřislušnosti podle čl. 28 Nařízení Brusel I bis musí předcházet doručení žaloby s výzvou k vyjádření a právní posouzení výsledků tohoto postupu podle článku 26 Nařízení Brusel I bis, s tím, že pojem účastenství, obsažený v článku 26 Nařízení Brusel I bis, je autonomním pojmem unijního práva a v souladu s judikaturou Soudního dvora je nezbytné jej vykládat tak, že se jím má na mysli aktivní účast žalovaného v řízení, vyjma situace, kdy se žalovaný řízení u soudu účastní proto, aby namítal jeho nepřislušnost.

Pokud soud I. stupně přezkoumal svoji mezinárodní příslušnost dříve, než doručil žalobu žalovanému a umožnil mu, aby se k ní vyjádřil, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; uvedenou vadu řízení před soudem I. stupně nelze napravit procesními úkony odvolacího soudu. Za této situace mohl odvolací soud usnesení soudu I. stupně pouze zrušit podle § 219a odst. 1 písm. a) o.s.ř. a podle § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

V souvislosti s odvolací argumentací žalobce, že příslušným k řízení o určení neplatnosti notářského zápisu, resp. neexistence pohledávky podle § 80 o.s.ř. by měl být soud, který vydal pověření k provedení exekuce, v níž žalovaný po žalobci vymáhá splnění dluhu podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ačkoliv ve skutečnosti vůči němu takovou pohledávku nemá, odvolací soud dodává, že ve smyslu již ustálené soudní praxe nemůže být na takovém určení náležitý právní zájem ve smyslu § 80 o.s.ř., neboť jím nelze odstranit ohrožení práv žalobce ani nejistotu v jeho právním postavení; určení neplatnosti právního jednání - uzavření dohody o narovnání, resp. určení "neexistence" dluhu, nemůže mít totiž žádný vliv na vykonatelnost notářského zápisu ze dne [redacted] sp. zn. NZ [redacted], N [redacted]. Má-li žalobce za to, že dluh uvedený v notářském zápisu ze dne [redacted] sp. zn. NZ [redacted], N [redacted] vůči žalovanému ve skutečnosti

nemá, mohl a měl z tohoto důvodu podat v příslušném exekučním řízení návrh na prohlášení nařízeného výkonu rozhodnutí za nepřipustný a na jeho zastavení (§ 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř.). Řešení této otázky pro účely řízení o výkon rozhodnutí pomocí určovací žaloby je nepřipustné a vede jen ke zbytečnému rozmnožování sporů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.10.2000, sp. zn. 21 Cdo 267/2000, publikovaný v časopise Soudní judikatura č. 1/2001, pod č. 5).

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí **I z e** podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

V Praze dne 16. ledna 2017

JUDr. Marcela Kučerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pletková Barbora